

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Ovaj rad dostupan je za upotrebu pod međunarodnom licencom Creative Commons Attribution 4.0.



<https://doi.org/10.31820/f.34.2.3>

Davor Krsnik

O MOTIVIMA INOVATIVNE UPORABE GLAGOLA NA PRIMJERU KONSTRUKCIJE OBILJEŽAVANJA

dr. sc. Davor Krsnik, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet
dkrsnik@ffzg.hr  orcid.org/0000-0001-7458-2507

izvorni znanstveni članak

UDK 81'367.625

rukopis primljen: 29. lipnja 2022; prihvaćen za tisak: 15. prosinca 2022.

Rad se temelji na teorijskome polazištu prema kojemu se konstrukcije kao nezavisne argumentne strukture poopćuju iz specifičnih klasa glagola (Goldberg 1999: 209; Goldberg 2010: 52). Iz te se perspektive istražuje konstrukcija obilježavanja referenta izravnog objekta u hrvatskome jeziku. Prvo se nastoji obrazložiti iz kojih se glagolskih klasa konstrukcija poopćila, a potom se istražuju motivi i načini njezina širenja na druge klase glagola. U tu svrhu uvodi se model koji se metodski temelji na teoriji značenjskih okvira uređenoj pojmovima profila i baze (Goldberg 2010) te na teoriji konceptualne integracije (Fauconnier i Turner 2003). Obrazlaže se polazište da je enciklopedijsko znanje koje pripada bazama značenjskih okvira glagola presudno za objašnjenje njihove inovativne uporabe koja se svodi na integraciju glagola s argumentnom i pojmovnom strukturom konstrukcije obilježavanja. Polazište se preispituje na primjerima klasa glagola suđenja i glagola komunikacije. Osnovna je namjera rada dati doprinos određenju čimbenika koji motiviraju inovativnu glagolsku uporabu na razini jednostavnih rečenica.

Ključne riječi: značenjski okvir; profil; baza; konceptualna integracija; konstrukcija obilježavanja

1. Uvod

Rad se bavi konstrukcijom utemeljenom na *glagolima obilježavanja*. Glagoli obilježavanja ne čine monolitnu klasu glagola, nego skup različitih glagolskih klasa koje s većom ili manjom sustavnošću oprimjeruju konstrukciju obilježavanja.¹ Najtipičniji primjeri konstrukcije mogu se uočiti među *glagolima proglašavanja* (Levin 1993: 182), npr. *nazvati/nazivati, etike-tirati, proglasiti/proglašavati, usp. (1a–c)*.²

- (1) a. *Ti nebeski narod nazivaš budalama?* (hrWaC, forum.hr)
- b. *One koji upozoravaju proglašavaju luđacima (...)* (hrWaC, hkv.hr)
- c. *Nemaš pojma koga etiketiraš šovinistom.* (hrWaC, pollitika.com)

Gramatička struktura rečenica (1a–c) sadrži subjekt, izravni objekt te glagol s predikatnom dopunom u instrumentalu.³ Glagoli u svim trima rečenicama mogu alternirati, što sugerira da su u tom uporabnom okviru barem u određenoj mjeri sinonimni. Značenje koje im je uzajamno nalazimo u rječničkom opisu glagola *nazvati* ‘imenom označiti koga ili što’ (VRH 2015: 831–832).⁴ Značenje prikazuje klasifikaciju referenta objekta na način da se predikatnom dopunom glagola određuje kategorija kojoj pripada.

U radu pristajemo uz polazište prema kojemu se konstrukcije poopćuju iz glagolskih klasa tako što govornici uočavaju korelaciju između značenja nekog glagola i gramatičke strukture koju u tome značenju oprimjeruje (Goldberg 1999: 209; Goldberg 2010: 52). Tako poopćene korelacije gramatičke forme i značenja stvaraju nezavisne konstrukcije. Konstrukcije utoliko pretpostavljaju takve cjeline forme i značenja u kojima se nijedan aspekt

¹ Pod *klasom glagola* misli se na glagole koji u određenoj mjeri dijele specifično značenje i s njime povezanu argumentnu strukturu. Pod *značenjem* glagola pritom se pak misli na leksički sadržaj inherentan glagolu, ali i na enciklopedijsko znanje povezano s tim leksičkim sadržajem (vidi *značenjski okvir* u poglavlju 3).

² Uz glagole proglašavanja konstrukciju mogu oprimjeriti i *glagoli klasifikacije* (vidi pogl. 2), *glagoli suđenja* (Fillmore 1969) te *glagoli prijenosa poruke* i *glagoli govorenja* (Levin 1993; vidi pogl. 5).

³ Predikatne dopune uz neke glagole mogu se izražavati i spojevima s česticom *kao*. Kako glagoli asimilirani s konstrukcijom obilježavanja dolaze gotovo isključivo s instrumentalom, stavlja se naglasak na instrumental iako u nemalomu broju slučajeva dva načina izražavanja predikatnosti mogu alternirati.

⁴ Kratica „VRH” odnosi se na *Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika* (2015) pod uredništvom Jojić *et al.*

forme ili značenja ne može predvidjeti prema njihovim pojedinačnim elementima, što uključuje i glagol (Goldberg 1995: 4; Goldberg 1999: 384).

U hrvatskome, primjerice, postoji čitav niz glagola koji oprimjeruju profil X UZROKUJE DA SE Y PREMJEŠTI NA MJESTO/S MJESTA Z, usp. *nagurati knjige u kutiju, istrljati sapun iz očiju, izbaciti ljude iz kuće, izvući fotografije iz škrinje, nalijevati vodu na sebe*. Prema tom profilu poopćila se konstrukcija prouzročnog premještanja objekta. Njezinu neovisnost dokazuju pak primjeri rečenica tipa (2a–b).

- (2) a. (...) *takve tvrdnje možemo ismijati iz diskusije na temelju genetičkih dokaza* (...). (hrWaC, forum.hr)
- b. *Dobar odgoj zabranio im je odgovor kako bi reagirale da ih publika ikad izvižda s nastupa* (hrWaC, queer.hr)

Glagol *ismijati* nosi značenje ‘učiniti smiješnim, izvrgnuti ruglu’ (VRH 2015: 453). Iako je kauzativan, ne pretpostavlja scenarij premještanja referenta objekta. Utoliko njegovu obrascu valentnosti ne pripadaju ni mjesni adverbijali. Glagol *izviždati* u značenju ‘zviždukom izraziti negodovanje’ (VRH *ibid.* 497) nije kauzativan iako pretpostavlja scenarij gdje se zviždanjem onemogućava čiji govor, nastup i sl. (v. *isfućati* VRH *ibid.* 226). Obje rečenice predstavljaju inovativnu uporabu glagola *ismijati* i *izviždati*. Njihova argumentna i pojmovna struktura ne mogu se u cijelosti izvesti iz leksičke strukture i obrazaca valentnosti njihovih glagola. Stoga ih objašnjavamo ishodom integracije glagola s nezavisnom konstrukcijom.

Pribilježili smo već da glagoli proglašavanja najsustavnije oprimjeruju konstrukciju kojom se bavimo. Nazivamo ju *konstrukcijom obilježavanja*. Glagolima proglašavanja uzajaman je profil X OBILJEŽAVA Y U VIDU Z.⁵ Ako pretpostavimo da se konstrukcija obilježavanja doista poopćila prema glagolima proglašavanja, onda njihov profil čini njezinu pojmovnu strukturu povezanu s gramatičkom formom koja obuhvaća subjekt, objekt, glagol i predikatnu dopunu. Da nezavisna konstrukcija obilježavanja doista postoji, sugeriraju primjeri tipa (3a–b).

- (3) a. *Kako objašnjavaš Crkvinu netolerantnost spram svega drugačijeg od onog što ona propovijeda ispravnim?* (hrWaC, forum.hr)

⁵ Detaljnije o terminima *profil* i *baza* vidi u pogl. 3.

b. (...) *na dan sjednice Nadzornog odbora, koju je njegov predsjednik Tihomil Rađa najavio presudnom* (...). (hrWaC, slobodnadalmacija.hr)

Značenje glagola *propovijedati* relevantno za smisao rečenice (3a) ‘širiti nauk, doktrinu ili učenje, zalagati se za što’ (VRH 2015: 1127) podrazumijeva obrazac valentnosti u kojemu se glagol *propovijedati* ostvaruje s agentivnim subjektom u ulozi propovjednika i objektom koji precizira što biva propovijedano, npr. *propovijedati nenasilje, propovijedati liberalne ideje*. Kada kažemo da je potonje značenje relevantno za smisao rečenice (3a), želimo sugerirati da *nešto* u tome značenju potiče integraciju s konstrukcijom obilježavanja. Slijedom integracije dolazi do modifikacije značenja i argumentne strukture rečenice koja se ne može obrazložiti obrascem valentnosti glagola. Kada bismo inzistirali na tome, morali bismo pretpostaviti da u rječniku postoji značenje ‘propovijedanjem obilježavati <koga/što> kakvim’.

Značenje glagola *najaviti* relevantno za njegovu integraciju s konstrukcijom obilježavanja glasi ‘pismeno ili usmeno obavijestiti koga o kojem budućem događaju’ (VRH *ibid.* 802), npr. *najaviti koncert, projekt, sjednicu, predstavu*. Tim se značenjem predočava scenarij s dvama sudionicima – najaviteljem i najavljenim. Međutim, integracija glagola s konstrukcijom i u ovome slučaju dovodi do modifikacije njegova značenja. Tako prisutnost predikatne dopune *presudnom* predočava glagol *najaviti* u značenju ‘najavom obilježiti <koga/što> kakvim’.

U obama primjerima, dakle, argumentna struktura rečenice ne može se izvesti iz obrasca valentnosti glagola. Točnije, ne može se izvesti ukoliko prihvatimo da neobična značenja koja glagoli u tima rečenicama stječu nisu dijelom njihove leksičke strukture (barem ne u cijelosti). Da bismo objasnili pojavu takvih rečenica, moramo pretpostaviti postojanje konstrukcije koju govornici *iz nekog razloga* rabe kao predložak za inovativnu uporabu glagola *propovijedati* i *najaviti*.

Naše je polazište da je enciklopedijsko znanje inherentno značenjskim okvirima različitih tipova glagola presudno da bi se objasnili motivi njihove integracije s konstrukcijom (v. pojam *baze* u pogl. 3). Enciklopedijsko znanje pretpostavlja različite scenarije, kulturne predodžbe, kao i tipove diskursa koji se mogu asociirati s profilom konstrukcije obilježavanja. Kako bismo to pokazali, metodski ćemo se oslanjati na teoriju značenjskih okvira glagola (Fillmore 1968; Goldberg 2010) te na teoriju konceptualne integra-

cije (v. Fauconnier i Turner 2003). U širem teorijskom smislu polazište rada gradimo na pretpostavkama Fried (2009: 64–65) koja ističe da se kontekst kao i drugi diskursno-utemeljeni čimbenici moraju ugraditi u opise leksičko-gramatičkih obrazaca.⁶ Osnovna je namjera dati doprinos određenju čimbenika koji motiviraju inovaciju na razini glagolske uporabe u jednostavnim rečenicama.

2. Glagoli obilježavanja

Govoreći o glagolima obilježavanja kao nemonolitnoj skupini glagolskih klasa, prije svega treba istaknuti glagole proglašavanja. Razlog je frekvencija s kojom oprimjeruju konstrukciju obilježavanja. U tablici 1 iznosimo skalu glagola proglašavanja izvedenu iz dviju vrijednosti.⁷ *Vrijednost privlačnosti* tako mjeri jačinu asocijacije konstrukcije obilježavanja i pojedinačnih glagola. Schmid (2010: 108) bilježi da se vrijednost privlačnosti svodi na relevantnost riječi za specifičnu konstrukciju. *Vrijednost pouzdanosti* promatra frekvenciju glagola u konstrukciji obilježavanja prema frekvenciji s kojom se glagol ostvaruje u drugim tipovima konstrukcija.⁸

Budući da vrijednost pouzdanosti u obzir uzima isključivo odnos određenog glagola i ciljane konstrukcije ne gledajući frekvenciju konstrukcije za sve glagole određene klase, asocijativnost riječi i konstrukcije izražava neposrednije nego vrijednost privlačnosti. Glagoli u tablici 1 stoga su rangirani prema vrijednosti pouzdanosti. Primjerice, vrijednost privlačnosti glagola *nazvati* veća je od glagola *proglašavati*, međutim, potonji se glagol po vrijednosti pouzdanosti nalazi na vrhu skale glagola. Premda je njegova frekvencija u ciljanoj konstrukciji niža od frekvencije glagola *nazvati*, na nju otpada gotovo devedeset posto njegove ukupne frekvencije u korpusu. U

⁶ Također treba napomenuti da je metodski model koji slijedimo nadahnut radom Michaelis i Hsiao (2021) koji se bavi inovacijom na primjerima konverzije glagola iz imenica u engleskome jeziku.

⁷ Građa za tablicu 1 preuzeta je iz *forumhr* potkorpusa *Hrvatskog mrežnog korpusa (hrWaC)*, inačica 2,2 (2014). Pretraga je provedena tako da su u tražilicu bili upisivani kanski oblici glagola nakon čega se među njihovim komplementima tražilo izraze označene predikatnim instrumentalom ili pak česticom *kao* u predikatnoj funkciji.

⁸ Vrijednost privlačnosti računa se tako da se frekvencija glagola u ciljanoj konstrukciji pomnoži sa 100 i potom podijeli s ukupnom frekvencijom ciljane konstrukcije u korpusu, a vrijednost pouzdanosti tako da se frekvencija glagola u ciljanoj konstrukciji pomnoži sa 100 i potom podijeli s njegovom ukupnom frekvencijom u korpusu.

slučaju glagola *nazvati* frekvencija u ciljanoj konstrukciji malo je veća od četvrtine njegove ukupne frekvencije u korpusu. To nam kaže da je asocijativnost konstrukcije obilježavanja jača s glagolom *proglašavati*. Neovisno o tome, međutim, glagoli *proglašavati*, *proglasiti* i *nazivati* nalaze se na vrhu skale zato što je njihova vrijednost pouzdanosti osjetno viša od ostalih glagola klase. Glagole s tako visokom vrijednošću nazivamo *egzemplarima* konstrukcije.

Tablica 1. Glagoli proglašavanja s vrijednostima privlačnosti i pouzdanosti

Glagoli	C & -C	C	Privlačnost %	Pouzdanost %
proglašavati	3073	2750	6,18	89,48
proglasiti	10691	9095	20,46	85,07
nazivati	21618	18377	41,34	85
etiketirati	967	392	0,88	40,53
deklarirati	3073	928	2,08	30,19
nazvati	34720	9700	21,82	27,93
označiti	4107	1136	2,55	27,66
ocijeniti	2622	351	0,78	13,38
obilježiti	1993	135	0,30	6,77
obilježavati	703	46	0,10	6,54
označavati	3997	252	0,56	6,30
ocjenjivati	1959	117	0,26	5,97

Glagoli proglašavanja u hrvatskim se gramatikama običavaju svrstavati u semikopulativne glagole (vidi Silić i Pranjković 2005: 290–291), no treba napomenuti da između njih i glagola subjektivnog stava (Sæbø 2009) kojima pripadaju najtipičniji semikopulativni glagoli kao što su *smatrati*, *doživljavati*, *držati*, *nalaziti* postoje barem dvije značajne razlike. Kao prvo, glagoli proglašavanja pretpostavljaju kauzativnost, pa čak i performativnost u određenim okolnostima. Primjerice, sudac može optuženika *smatrati krivim*, ali njegov subjektivni stav neće promijeniti stanje referenta sve dokle ga u sudnici pred svjedocima ne *proglasi krivim*. Performativnost je pritom ishod sučeva autoritativnog diskursa koji slijedi iz njegove titule i uloge koju na osnovi titule ima u institucionalnoj situaciji.

Čini se, međutim, da glagoli proglašavanja zadržavaju određeni segment kauzativnosti i u svakodnevnom govoru. To je vidljivo po tome što

se, nasuprot glagolima subjektivnog stava, iskazi s glagolima proglašavanja mogu preinačiti u kauzativne konstrukcije, usp. (4b) i (5b).

- (4) a. *I onda nas sve fotoljupce naziva budalama.* (hrWaC, index.hr)
b. *To što nam čini jest da nas naziva budalama.*
- (5) a. *I onda nas sve fotoljupce smatra budalama.*
b. **To što nam čini jest da nas smatra budalama.*

Prihvatljivost rečenice (4b) kontra varijanti (5b) proizlazi iz činjenice da sintagma *nazivati budalom* pretpostavlja aktivno vrijeđanje, a odatle i potencijalno mijenjanje mentalnog stanja osobe koju se vrijeđa. Taj scenarij ne postoji kod glagola subjektivnog stava.

Drugo obilježje koje glagole proglašavanja dijeli od glagola subjektivnog stava jest to što često i ne izražavaju subjektivne doživljaje. Subjektivno ili nesubjektivno određenje referenta objekta u okviru konstrukcije obilježavanja nerijetko ovisi o tipu diskursa u kojemu specifičan glagol oprimjeruje konstrukciju. Iznad smo naveli primjer s glagolom *proglasiti* koji u pravnom diskursu u sudnici može biti performativan. Isto bismo mogli primijetiti i za religijski diskurs. U rečenicama (6a–b) status referenta objekta slijedi iz konsenzusa religijske zajednice. Utoliko ne može biti riječi o nečijemu subjektivnom stavu.

- (6) a. *Nedugo nakon smrti, narod je Valentina proglasio **svecem** (...).*
(hrWaC, mhdz.hr)
b. *Upravo zbog njezine vjere svi će je naraštaji nazivati **blaženom**.*
(hrWaC, uss.hr)

Govoreći o utjecaju diskursa na način određenja referenta objekta, pažnju treba obratiti na *glagole klasifikacije*⁹ koji su značenjski vrlo bliski glagolima proglašavanja. U tablici 2 iznijeta je vrijednosna skala najrelevantnijih predstavnika te klase glagola.

⁹ Termin *glagoli klasifikacije* uvodimo za potrebe rada. Ti glagoli pretpostavljaju scenarij u kojemu se referent objekta inherentno svrstava u određenu kategoriju ili pak po svojim obilježjima biva prepoznat kao potencijalan ili primjeren član te kategorije. Iako su bliski glagolima proglašavanja, glagoli klasifikacije od njih se razlikuju po tome što pretpostavljaju ograđivanje od subjektivnih doživljaja (v. raspravu o glagolima *registrirati* i *upisati* u pogl. 3) te najčešće dolaze u neutralnim, institucionalnim diskursima u kojima je vidljiva važnost objektivnog i preciznog određenja referenta objekta.

Tablica 2. Glagoli klasifikacije s vrijednostima privlačnosti i pouzdanosti

Glagoli	C & -C	C	Privlačnost %	Pouzdanost %
klasificirati	721	229	7,38	31,76
kategorizirati	362	67	2,16	18,50
definirati	14078	1251	40,34	8,88
identificirati	1868	159	5,12	8,51
registrirati	6264	184	5,93	2,39
upisati	21519	455	14,67	2,11

Niska vrijednost pouzdanosti znači da glagoli klasifikacije nisu asimilirani s konstrukcijom obilježavanja te se rabe u različitim značenjima i neovisno o predikatnim dopunama. No baš se na osnovi svojih značenja mogu povezati s konstrukcijom obilježavanja. Preciznije, motivi asocijacije s konstrukcijom leže na relevantnosti značenja glagola u određenom tipu diskursa. Primjerice, u rečenici (7) agens glagolom *definirati* u značenju ‘precizno <što> utvrditi/odrediti’ (VRH 2015: 169) nastoji u okvirima političkog diskursa klasificirati situaciju u kojoj se nalazi.

- (7) (...) *bivši premijer dolaskom u SAD internacionalizira svoj problem i definira ga političkim progonom* (...) (hrWaC, vecernji.hr)

Glagol *upisati* u konstrukciji obilježavanja dolazi vrlo rijetko, ali sintagma *upisati <koga> vlasnikom / kao vlasnika* koja pripada pravnom diskursu i u kojoj glagol *upisati* nosi značenje ‘evidentirati / registrirati’ (VRH 2015: 1318) u *hrWaC* korpusu ostvaruje se 558 puta. Slična je situacija i s glagolom *registrirati* koji se vrlo rijetko ostvaruje kao glagol obilježavanja, ali se u sportskom diskursu obično povezuje s predikatnim imenom *pobjeda*, usp. (8).

- (8) *Bijeli su u uzvratu na Poljudu slavili 1:0, ali su morali strepjeti hoće li UEFA prvu utakmicu registrirati pobjedom* *Budućnosti* 3:0. (hrWaC, slobodnadalmacija.hr)

Glagoli *kategorizirati*, *klasificirati* i *identificirati* kao glagoli obilježavanja ostvaruju se u pravnom (9a), znanstvenom (9b) i biografskom diskursu (9c).

- (9) a. *Od 21.4 milijuna slučaja, 1.634 kategorizirala je malicioznim – što znači da je dijete bilo žrtva neke druge osobe koja joj je htjela naškoditi.* (hrWaC, net.hr)

- b. *Toliko odskae od uobicajene definicije planeta da se zadnjih godina predlaže da ga se čak i prestane klasificirati **planetom** (...).* (hrWaC, mojforum.hr)
- c. *Primarna okupiranost istraživanjem povijesti Rijeke (...) i Istre te o tom objavljeni radovi identificiraju ga **povjesničarom** upravo tog prostora.* (hrWaC, rijeka.hr)

Uz glagole proglašavanja i glagole klasifikacije postoje i druge klase glagola čiji se članovi mogu inovativno povezati s konstrukcijom obilježavanja. Kako bismo obrazložili način na koji dolazi do njihove integracije, prvo moramo uvesti pojam značenjskog okvira.

3. Značenjski okviri glagola obilježavanja

Fillmore (1968) je pojam okvira uveo govoreći o *padežnim okvirima* (*case frames*) koji su se odnosili na tipove dopuna s kojima neki glagol oblikuje propoziciju. Svakoј dopuni pritom se doznačivala argumentna uloga. Kasnije Fillmore (1982: 115) bilježi da je svakom padežnom okviru inherentna apstraktna scena koja uvjetuje razumijevanje značenjske strukture glagola. Fillmore pritom navodi da je prvotno vjerovao da se apstraktne scene mogu odrediti prema argumentnim ulogama koje pripadaju padežnom okviru, ali je onda shvatio da je značenjska struktura glagola složenija od toga. Primjer tomu je njegova studija glagola suđenja (v. Fillmore 1969) u kojoj pokazuje da glagoli tipa *okriviti*, *optužiti*, *osuditi*, *kritizirati* dijele padežni okvir, ali se razlikuju prema scenama koje predočavaju.

Goldberg (2010: 40) razrađuje pojam značenjskog okvira oslanjajući se na Langackerovu (1987: 118) distinkciju *profil* i *baze*. Pod *profilom* Goldberg misli na osnovni sadržaj riječi, dakle ono što riječ neposredno označava, dočim pod *bazom* misli na pozadinsko znanje koje se prešutno pretpostavlja uz sadržaj te riječi. Znanje pripadno bazi je enciklopedijsko znanje, što će reći svakodnevno znanje govorne zajednice (Žic Fuchs 1991: 77). Enciklopedijsko znanje je kulturno određeno, pripada konvenciji govorne zajednice utoliko što predočava uobičajene scenarije na kojima se temelje nazor i obrasci ponašanja govornika.

Gledajući glagole proglašavanja koje smo opisali u pogl. 2 možemo uočiti da dijele profil prema kojemu neki X (agens) obilježava neki Y (tema) u vidu Z (obilježivač), usp. (10a–c). U svim trima rečenicama referentu objek-

ta doznačuje se određena kategorija ili pak karakteristika izražena predikatnom dopunom u instrumentalu.

- (10) a. *AdActa, a što drugo očekivati od onih koje ti nazivaš maloumnicima* (...). (hrWaC, novilist.hr)
- b. *Kritičari su ga proglašavali subverzivnim i slojevitim* (...). (hrWaC, planb.hr)
- c. *Btw, ti si (...) etiketirala ljude iskompleksiranima*. (hrWaC, forum.hr)

Dalje treba primijetiti da su glagoli u trima rečenicama sinonimni i mogu alternirati, a da se pozicija rečenice ne izmijeni. Tako, primjerice, umjesto *nazivati maloumnicima*, možemo reći *proglašavati maloumnicima* ili pak *etiketirati maloumnicima*. Odabir glagola pritom se, barem naočigled, svodi na stilsku preferenciju autora iskaza. Ipak, postavlja se pitanje utječe li vrijednost pouzdanosti glagola na opseg kombinacija s različitim tipovima predikatnih imena.

Glagoli *označavati* i *ocjenjivati* nalaze se na dnu skale u tablici 1. Tipično se povezuju s pridjevskim predikatnim dopunama koje karakteriziraju osobe, npr. *označavati / ocjenjivati <koga> sposobnim, dobrim, opasnim, dosadnim*. Kada se ostvaruju s imeničkim predikatnim dopunama, karakteriziraju apstraktne referente, npr. *označavati/ocjenjivati <što> zaostalošću, nepravdom, nasiljem*. Unatoč tome, njihova distribucija sama po sebi ne isključuje mogućnost pejorativne sintagme tipa *označavati/ocjenjivati <koga> maloumnikom*.

Predmet se, međutim, mijenja kada se u obzir počnu uzimati drugi tipovi glagola. Glagol *imenovati* značenjski je blizak glagolima proglašavanja. Također je riječ o semikopulativnom glagolu, no glagol *imenovati* razlikuje se od glagola proglašavanja utoliko što u spojevima s predikatnim imenima izriče finalnost, odnosno namjeru, npr. *imenovati <koga> kardinalom, premijerom, redovitim profesorom, direktorom*. Glagol je karakterističan za institucionalni diskurs i predočava scenarij dodjele titula. Premda spomenuta obilježja glagola *imenovati* ne isključuju mogućnost povezivanja s pejorativnim predikatnim imenima, sintagmu *?imenovati <koga> maloumnikom* svakako čine neobičnom.

Kada se maknemo od suznačnih, semikopulativnih glagola, nailazimo na slučajeve u kojima veza glagola i određenog predikatnog imena nije samo stilski obilježena, nego čak i besmislena. Primjerice, značenje glagola

registrirati relevantno za konstrukciju obilježavanja glasi ‘uvesti / uvoditi u registar’ (VRH 2015: 1318). Značenje blisko glagolima *upisati* i *evidentirati*. Glagol *registrirati* u tom značenju obično dolazi u administrativnom diskursu i izriče institucionalnu klasifikaciju referenata objekta, npr. *registrirati* <što> kao neprofitnu udrugu, kulturno dobro, spomenik kulture, obrt, poduzeće. Nešto se rjeđe klasificiraju osobe. Tada se pak može raditi o članovima zajednica, npr. *registrirati* <koga> kao katolika, budista, kategorijama osuđenika, npr. *registrirati* <koga> kao ubojicu, pedofila, ili pak o kategorijama klijenata, npr. *registrirati* <koga> kao gosta, korisnika, kupca i sl. Isto vrijedi i u slučaju glagola *upisati* koji se nalazi na samome dnu skale u tablici 2. Nijedan se od njih neće povezivati s predikatnim imenima u rečenicama (10a–c). Nećemo reći **registrirati ljude iskompleksiranima*.

Razlog takve nespojivosti je baza glagola *registrirati* i *upisati*. Njihova baza sužava opseg mogućih kombinacija s predikatnim imenima s funkcijom obilježivača. Baš stoga razmatranje integracije glagola i konstrukcija u različitim primjerima inovativne uporabe nije praktično ako se ne analiziraju njihovi značenjski okviri. Violi (1990: 121–122) je to prepoznala pišući da enciklopedijske predodžbe koje pripadaju značenjskom okviru neke riječi treba shvatiti kao dinamične narativne strukture. Violi je značenjske okvire pojedinačnih leksičkih jedinica stoga tumačila kao kondenzirane tekstove koji sadrže presupozicije i pozadinske pretpostavke važne za razumijevanje rečenice i teksta. Naravno, takvo tumačenje smisleno je samo u slučajevima glagola bogatih baza. Što je baza glagola praznija, to se glagol intenzivnije asocira s profilom. Taj bi se proces mogao izjednačiti s gramatikalizacijom. Tako nastaju semikopulativni glagoli. Kako bismo demonstrirali utjecaj baza na integraciju glagola s konstrukcijom, oslonit ćemo se na model konceptualne integracije.

4. Motivi integracije glagola i konstrukcije obilježavanja

Konceptualna integracija (Fauconnier i Turner 2003: 60; Fauconnier i Turner 2004) proces je gradbe značenja koji se temelji na asocijativnim odnosima među različitim *konceptualnim domenama*.¹⁰ Obuhvaća četiri *mentalna*

¹⁰ Radden i Dirven (2007: 11) objašnjavaju da su konceptualne domene područja kojima određena kategorija ili značenjski okvir pripadaju u određenoj situaciji. Primjerice, nož pripada domeni jedenja kada služi za rezanje kruha na kuhinjskom stolu, ali domeni borbe kada se koristi kao oružje.

prostora.¹¹ Ulazne prostore koji predstavljaju input za asocijaciju domena, generički prostor izveden iz uzajamnih obilježja dvaju ulaznih prostora te integrirani prostor koji proizlazi iz procesa asocijacije.

Fauconnier i Turner (2003: 77) na primjeru glagola *sneeze* ‘kihnuti/kihnuti’ objasnili su način na koji konceptualna integracija djeluje prilikom povezivanja glagola i konstrukcije, usp. (11).

(11) *He sneezed the napkin off the table.* ‘Kihnuo je ubrus sa stola.’

Primjer je osobit zbog toga što se u njemu inače neprijelazan i nekauzativan glagol *kihnuti* prikazuje uzrokom premještanja ubrusa. Ta predodžba proizlazi iz integracije s konstrukcijom prouzročnog premještanja objekta čiji profil X UZROKUJE DA SE Y PREMJEŠTI s MJESTA Z dolazi s gramatičkom formom koja osim subjekta i glagola sadrži izravni objekt i mjesni adverbijal.

Fauconnier i Turner (*ibid.* 77) objašnjavaju da integraciju glagola i konstrukcije motiviraju podudarnosti u scenarijima koje predočavaju. U slučaju glagola *kihnuti* ulazni prostor sastoji se od scene u čijem se planu nalaze neka osoba, ubrus i stol te od niza radnji u kojima kihaj pokreće struju zraka, struja zraka dolazi u dodir s ubrusom, ubrus se pak pod utjecajem struje zraka pokreće i tako dolazi do ruba stola odakle pada na pod. Ulazni prostor utoliko obuhvaća radnju (kihanje) kojom agens uzrokuje premještanje predmeta (ubrusa) u određenom smjeru (sa stola). Između te scene i profila konstrukcije prouzročnog premještanja postoji jedan-na-jedan podudaranje, pa je njihova integracija intuitivna.

Model se može primijeniti i u slučajevima integracije glagolâ s konstrukcijom obilježavanja. Razmotrimo primjer rečenice (12) s glagolom *osuditi*.

(12) (...) *a vježbu [NATO saveza] je ruski predsjednik Dmitrij Medvedev već otprije osudio neprimjerenom* (...). (hrWaC, index.hr)

Značenjski okvir glagola *osuditi* pretpostavlja scenarij izricanja osude u formalnim ili pak neformalnim ili neinstitucionalnim okolnostima. U formalnim okolnostima radnja osuđivanja pripada pravnom, autoritativnom

¹¹ Mentalni prostori pretpostavljaju predodžbe referenata pobudene jezičnim elementima u okviru diskursa. Te predodžbe proizlaze iz enciklopedijskog znanja i obrazaca konvencije govorne zajednice (vidi više u Fauconnier 1994: 16–18).

diskursu, a provodi je osoba u ulozi suca nad okrivljenikom. U neformalnim okolnostima osoba koja se nalazi ulozi suca umjesto pravne krivnje referentu radnjom osuđivanja pripisuje negativno obilježje. U objema okolnostima, međutim, očekuje se da sudac obrazloži razlog za osudu, *osuditi zbog ubojstva, silovanja, utaje poreza, lijenosti, neiskrenosti, sebičnosti*. Navođenje razloga osude posredan je način klasifikacije osuđenoga, npr. *osuditi zbog ubojstva* → *osuditi kao ubojicu*; *osuditi što zbog neprimjerenosti* → *osuditi što neprimjerenim*. Podjednak motiv integracije glagola i konstrukcije možemo uočiti i u drugih glagola suđenja, usp. *odbaciti* (13a), *optužiti* (13b) i *ismijati* (13c).^{12/13}

- (13) a. (...) *izdavatelj prekršajnog naloga prigovor [je] odbacio nepravodobnim* (...). (hrWaC, zakon.hr)
- b. *Urota kao riječ me već podsjeća na spiku tipa "dajte radnicima prava", pa te optuže komunjarom*. (hrWaC, forum.hr)
- c. *Primjećujem da se određene osobe probijaju činjenicom da su žene i štite se činjenicom da su žene (tako je pravobraniteljica za ravnopravnost spolova danas ustala protiv Klauskog, jer je Jacu ismijao stereotipom, a pravobraniteljica nije dovoljno pametna da to shvati)*. (hrWaC, pollitika.com)

Castor (2015) bilježi da diskurs osuđivanja i optuživanja nastaje u okolnostima u kojima se kakav čin ili svojstvo doživljavaju pogrešnima. Osudom se taj čin ili svojstvo na određen način obilježavaju, što pretpostavlja da se na posredan način obilježava i izvršitelj čina ili pak nositelj svojstva. U tom je smislu veza glagola suđenja s konstrukcijom obilježavanja posve intuitivna, npr. *optužiti <koga> zbog širenja komunističkih ideja* → *optužiti <koga> komunistom* ili pak *ismijati koga zbog stereotipnog ponašanja* → *ismijati koga stereotipom*.

¹² Za definiciju i osnovni opis glagola suđenja vidi Levin (1993: 196) i Fillmore (1969).

¹³ Tu treba spomenuti i primjer glagola *izvrijeđati* koji se u govoru često povezuje s participijom prezenta glagola *nazivati*, npr. *vrijeđati nazivajući <koga> luđakom, izdajicom*. Prilikom integracije glagola i konstrukcije dolazi do ispuštanja participija: *vrijeđati nazivajući <koga> luđakom, izdajicom*. Zanimljiv je i primjer glagola *častiti* u značenju 'vrijeđati / izvrijeđati <koga>' (VRH: 2015: 141) gdje se način vrijeđanja prilikom integracije glagola i konstrukcije konkretizira specifičnom kategorijom, npr. *častiti <koga> pogrđnim imenima* → *častiti <koga> lažljivcem, budalom, kretenom*, usp. *Dok me časte lažljivcem, budalom, kretenom, idiotom, nezalnicom, pa i pederom (ne karakterno, već sklonošću) – nije me briga* (...) (novilist.hr, hrWaC).

Neki su primjeri, međutim, složeniji i zahtijevaju detaljnije razumijevanje konteksta i baza u značenjskim okvirima glagola. U sljedećem poglavlju posvetit ćemo se takvim primjerima.

5. Integracija konstrukcije obilježavanja s glagolima komunikacije

Dvije klase glagola koje pripadaju glagolima komunikacije demonstriraju osobite primjere inovativne integracije s konstrukcijom obilježavanja. Radi se o glagolima prijenosa poruke, npr. *objašnjavati*, *prevoditi*, *propovijedati* (Levin 1993: 203) te o glagolima govorenja, npr. *spominjati*, *najaviti*, *apostrofirati*, *ispovijedati* (Levin *ibid.* 201). Primjere s glagolima *najaviti* i *propovijedati* već smo iznijeli (vidi 3a–b, pogl. 1). Od glagola prijenosa poruke ovdje ćemo razmotriti primjere s glagolima *objašnjavati* (14) i *prevoditi* (15).

(14) *Razrednica Pavić sve objašnjava neslanom šalom.* (hrWaC, index.hr)

Da bismo shvatili inovaciju u rečenici (14), moramo u obzir uzeti njezin situacijski kontekst. Rečenica pripada novinarskom članku s naslovom „Makarski maturanti s kukastim križevima pozirali za godišnjak”. U članku se od razrednice tražilo da komentira neprimjereno ponašanje svojih maturanata. Budući da se razrednicima povjerava posebna briga o pojedinom razredu, od razrednice se očekivalo da objasni ponašanje svojih maturanata. Izraz *dugovati objašnjenje* u značenju ‘biti dužan opravdati kakav propust u ponašanju ili u odnosima među ljudima’ (usp. izraz *dugovati ispriku*, vidi VRH 2015: 238) predstavlja ulazni prostor glagola *objašnjavati* u okviru rečenice (14). U novinarskom članku bilježi se da je razrednica čin maturanata nazvala *neslanom šalom*. Kako bi naglasio odgovornost razrednice u toj situaciji, autor članka umjesto glagola *nazivati* rabi glagol *objašnjavati* prema profilu X OBJAŠNJAVA Y U VIDU Z.

Glagol *objašnjavati* u značenju ‘činiti da što komu postane jasno i razumljivo’ (VRH 2015: 906) pretpostavlja klasifikaciju referenata tumačenjem njihovih atributa i kriterija pripadnosti nekoj klasi, npr. bića s pernatim tijelom i kljunom, koja nesu jaja i mogu letjeti pripadaju klasi ptica. Glagoli obilježavanja u tom smislu pretpostavljaju klasifikaciju bez procesa objašnjenja. Integracija glagola *objašnjavati* s konstrukcijom obilježavanja utoliko je motivirana potrebom da se naglasi pouzdanost određene klasifikacije. U ovom tipu inovativne integracije nisu stoga rijetki primjeri pozivanja na autoritet, npr. *Svakim danom ona postaje svjesnija težine svojih*

ozljeda tako da je neraspložena što **doktori** objašnjavaju **normalnim** (gol.hr, hrWaC).

Glagol *prevoditi* u značenju ‘temu izraženu na jednom jeziku izraziti na drugome’ (v. VRH 2015: 1179) pretpostavlja radnju imenovanja. Tako prevođenje doista nije drugo no nazivanje ili imenovanje referenta. Ulazni prostor glagola stoga obuhvaća profil X PREVODI Y NA NAČIN Z. U generičkoj domeni glagola i konstrukcije način prevođenja, odnosno imenovanja asocira se s načinom klasifikacije referenta. To možemo vidjeti na primjeru rečenice (15a) u kojoj se glagol i konstrukcija obilježavanja integriraju da bi se pojasnio način prevođenja specifičnog referenta. U rečenici (15b) vidimo figurativno širenje toga obrasca u kojemu je glagol *prevoditi* po uporabi blizak značenjskom okviru glagolâ *definirati* ili *objašnjavati*.

(15) a. *Nediraka pak (...) ima oko 850 vrsta, pa koliko god ni nedotik ni nedirak zapravo nisu mimoze, u prijevodima se mimoza prevodi nedirkom.* (hrWaC, matica.hr)

b. *A ubuduće ću pljuvanje neke dionice prevoditi željom za kupnju iste.* (hrWaC, business.hr)

Među glagolima govorenja ističu se primjeri s glagolima *spominjati* i *apostrofirati* (16a–b). Glagol *spominjati* u značenju ‘navoditi ime <koga/čega>, podsjetiti na <koga/što>’ (VRH 2015: 1452) pretpostavlja scenarij u kojemu se bilo koji referent može predstaviti kao tema. Uvođenje teme obično pretpostavlja raspravu u vidu koje se u fokus dovode određena obilježja teme. To potvrđuje vrlo frekventna koligacija *da ne spominjem/spominjemo* kojom se koristimo baš da bismo istaknuli određeni aspekt teme o kojoj se raspravlja. Tako profil X SPOMINJE Y za sobom povlači scenarij susljedna navođenja aspekata teme relevantnih za raspravu. Taj scenarij sažet je u profilu konstrukcije obilježavanja. To motivira izgradnju integriranog prostora X SPOMINJE Y U VIDU Z. U primjeru rečenice (16a) u fokusu se nalaze titula i pripadnost referenta objekta koje sugovornik shvaća spornima. Da bi to demonstrirao, nastoji neutralnu radnju spominjanja izjednačiti s radnjom nazivanja. Točnije, nastoji spominjanje titule i pripadnosti teme prikazati kao sugovornikov čin *ad hoc* klasifikacije. Čin koji je u tom smislu osporiv.

(16) a. *Ma, doći će Gogo, a onda Gordan Nuhanović, pisac odavde. Ne spominji ga piscem, pobunio se je Pajdo, a još manje odavde.* (hrWaC, blog.hr)

b. *Dok su sa EP-em "Hand of Blood" i albumom prvijencem "The Poison" najavili svijetlu budućnost, već se onda primijetilo da ih većina zaljubljenika u žešću glazbu apostrofira **bezobraznim metal-šminkerima**.* (hrWaC, muzika.hr)

Značenje glagola *apostrofirati* relevantno za integraciju s konstrukcijom obilježavanja glasi 'naglasiti/naglašavati, istaknuti/isticati <koga/što>' (VRH 2015: 38), npr. *apostrofirati problem pravosuđa, prijepore oko zdravstvenog odgoja u školama, aktivizam mladih*. Ulazni prostor glagola temelji se na profilu X NAGLAŠAVA Y. Budući da radnja obilježavanja pretpostavlja da referent objekta dolazi u fokus, integrirani prostor glagola i konstrukcije obilježavanja svodi se na preciziranje obilježja referenta objekta koje motivira fokusiranje na njega. Odatle proizlazi profil X NAGLAŠAVA Y U VIDU Z, usp. (17).

(17) *Zbog svega navedenog je došlo do pada industrijske proizvodnje, što je apostrofirao **najvažnijim problemom**.* (hrWaC, r-1.hr)

Još jedan zanimljiv primjer među glagolima govorenja predstavlja glagol *ispovijedati*, usp. (18). U religijskom diskursu postoji izraz *ispovijedati vjeru*, npr. *ispovijedati vjeru u Krista, ispovijedati vjeru u uskrsnuće*. Izraz pretpostavlja prihvaćanje određenog religijskog učenja i prakticiranje njegovih načela (VRH 2015: 458). Tu pripada i scenarij prema kojemu pripadnici religijskog učenja mogu ispovijedati vjeru u neka obilježja religijskih ličnosti, npr. *ispovijedati vjeru u Isusa kao Sina Božjega* (hrWaC, cbs-split.hr). Scenarij počiva na profilu X ISPOVIJEDA VJERU U Y U VIDU Z.¹⁴ S obzirom na to da se poziva na učenje i načela religije, čin ispovijedanja vjere uvjetovan je konsenzusom religijske zajednice te u tom smislu pretpostavlja objektivnu klasifikaciju referenta. Preciznije, postoji agens (religijska zajednica) koji ispovijedanjem vjere u neku osobu tu osobu (temu) kategorizira u određenom vidu (obilježivač). Uslijed integracije profil izraza *ispovijedati vjeru* modificira se tako da službu ispuštenoga objekta *vjeru* preuzima njegov atribut U Y, usp. X ISPOVIJEDA VJERU U Y U VIDU Z → X ISPOVIJEDA Y U VIDU Z.

(18) *Dok ga je narod (...) ispovijedao **prorokom**, dotle su se drugi lomili na njegovom zavičajnom i plemenskom porijeklu (...).* (hrWaC, zupa-gospo-brze-pomoci.hr)

¹⁴ Da takav generički scenarij postoji, potvrđuju i primjeri izvan religijskog diskursa, npr. (...) *čelnici ispovijedaju vjeru u međunarodnu trgovinu kao sakrament nepovratna stvaranja konačnog svjetskog blagostanja* (HNK).

6. Zaključak

Primijetili smo da egzemplari i općenito glagoli obilježavanja koji su demonstrirali visoku pouzdanost za konstrukciju obilježavanja u rečenicama nerijetko mogu alternirati uslijed – po svemu sudeći – sinonimnosti uvjetovane istovjetnošću njihova profila i siromaštvom njihove baze. Kada bi mogućnost takve alternacije bila pravilo, međutim, svjedočili bismo smanjenju produktivnosti konstrukcije u vidu broja glagolskih tipova kojima se može oprimjeriti. Ovim radom pokazali smo da to nije slučaj.

Baze glagola u različitim kontekstima na različite načine motiviraju inovativnu integraciju s konstrukcijom obilježavanja. Oslanjajući se na model konceptualne integracije u radu smo nastojali prikazati na koje je načine moglo doći do integracije. Sagledali smo nekoliko klasa glagola i tipove diskursa koji izgrađuju njihov kontekst pokazavši da glagoli suđenja svakako posjeduju najintuitivniju poveznicu s konstrukcijom obilježavanja. Vidjeli smo isto tako da se konstrukcija na karakteristične načine povezuje i s glagolima komunikacije.

Budući da je u svim slučajevima objašnjenje inovativne integracije glagola i konstrukcije zahtijevalo razmatranje njihove baze, polazišna hipoteza rada je potvrđena. Međutim, rad je u tom smislu tek začetak modela kojim bi inovaciju u jeziku trebalo opisivati i objašnjavati na razini iznad morfološke. Takav model trebao bi uključivati opis rečeničnog i nadrečeničnog konteksta, situacijskog konteksta u kojemu iskaz i tekst kojemu pripada nastaju te uzajamnog, enciklopedijskog znanja koje će uvjetovati smislenost svih tipova inovacija utoliko što sadrži relevantne obrasce konvencije.

Literatura

- Castor, Theresa (2015) „Accusatory Discourse”, *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*, ur. Karen Tracy, Cornelia Ilie i Todd Sandel, Wiley-Blackwell, Hoboken, str. 20–24.
- Fauconnier, Gilles (1994) *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language*, Cambridge University Press, New York.
- Fauconnier, Gilles; Turner, Mark (2003) „Conceptual Blending, Form and Meaning”, *Sémiotique cognitive*, 19, str. 57–86.
- Fauconnier, Gilles; Turner, Mark (2004) *The Way We Think*, Basic Books, New York.

- Fillmore, Charles (1968) „The case for case”, *Universals in Linguistic Theory*, ur. Emmon Werner Bach i Robert Thomas Harms, Holt, Rinehart i Winston, New York, str. 1–88.
- Fillmore, Charles (1969) „Verbs of judging: An exercise in semantic description”, *Paper in Linguistics*, 1, 1, str. 91–117.
- Fillmore, Charles (1982) „Frame Semantics”, *Linguistics in the Morning Calm*, ur. The Linguistic Society of Korea, Hanshin Publishing Company, Seoul, str. 111–137.
- Fried, Mirjam (2009) „Representing contextual factors in language change: Between frames and constructions”, *Contexts and Constructions*, ur. Alexander Bergs i Gabriele Diewald, John Benjamins, Amsterdam / Philadelphia, str. 63–94.
- Goldberg, Adele E. (1995) *Constructions, A Construction Grammar Approach to Argument Structure*, The University of Chicago Press, Chicago.
- Goldberg, Adele E. (1999) „The Relationships between Verbs and Constructions”, *Lexical and Syntactical Constructions and the Construction of Meaning*, ur. Marjolijn H. Verspoor; Kee Dong Lee i Eve Sweetser, John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia, str. 383–398.
- Goldberg, Adele E. (2010) „Verbs, Constructions, and Semantic Frames”, *Lexical Semantics, Syntax and Event Structure*, ur. Malka Rappaport Hovav; Edit Doron i Ivy Sichel, Oxford University Press, Oxford, str. 39–58.
- Jojić, Ljiljana; Vajs Vinja, Nada; Zečević, Vesna; Nakić, Anuška; Cvitanušić Tvico, Jelena; Đurđević, Ranka; Gligorić, Igor Marko; Korajac, Aida; Korajac, Ines; Krajačić, Ivana; Peruško, Katja; Štriga, Nika; Vlatković, Dijana (2015) *Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika*, Školska knjiga, Zagreb.
- Langacker, Ronald W. (1987) *Foundations of Cognitive Grammar*, Stanford University Press, Stanford.
- Levin, Beth (1993) *English Verb Classes and Alternations. A Preliminary Investigation*, The University of Chicago Press, Chicago.
- Michaelis, Laura; Hsiao, Minchun Allen (2021) „Verbing and Linguistic Innovation”, *Frontiers in Communication*, 6, str. 1–10.
- Radden, Günter; Dirven, René (2007) *Cognitive English grammar*, John Benjamins Publishing Company, Amsterdam / Philadelphia.

- Schmid, Hans-Jörg (2010) „Does frequency in text instantiate entrenchment in the cognitive system?“, *Quantitative methods in cognitive semantics: Corpus-driven approaches*, ur. Dylan Glynn i Kerstin Fischer, Walter de Gruyter, Berlin, str. 101–133.
- Sæbø, Kjell Johan (2009) „Judgment ascriptions“, *Linguist and Philos*, 32, 4, str. 327–352.
- Silić, Josip; Pranjković, Ivo (2005) *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Školska knjiga, Zagreb.
- Violi, Patrizia (1990) „Discourse analysis and semantics“, *Text*, 1, 2, str. 121–123.
- Žic-Fuchs, Milena (1991) *Znanje o jeziku i znanje o svijetu*, Filozofski fakultet, Odsjek za opću lingvistiku i orijentalne studije, Biblioteka SOL, Zagreb.

SUMMARY

Davor Krsnik

ON THE MOTIVES OF THE INNOVATIVE USE OF VERBS IN THE CONSTRUCTION OF MARKING

The paper is based on the assumption that constructions as independent argument structures are generalised from specific classes of verbs (Goldberg 1999: 209; Goldberg 2010: 52). In that regard the characteristic Construction of Marking is investigated. First, we try to determine which verb classes the construction is based on, and after that we investigate the motives and modes of its extension to other verb classes. To this end we introduce a descriptive model which is methodologically based on the frame theory by way of the concepts of *profile* and *base* (Goldberg 2010) and on the theory of conceptual blending (Fauconnier and Turner 2003). The key point of the paper is that the encyclopaedic knowledge inherent to the bases of semantic frames of verbs is crucial for explaining their innovative integration within the Construction of Marking. We show this on selected examples of judgment verbs and verbs of communication. The fundamental aim of the paper is to contribute to the identification of factors that motivate innovative verb use at the level of simple sentences.

Key words: *semantic frame; profile; base; conceptual blending; Construction of Marking*